

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill.

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: ÁVÉD JÁKÓ

Munkatársak:

Dr. Mayer Ödön, Balla István és Falu Kornél.

Kiadó: PAPP GYÖRGY

Szerkesztőség Apaffy utca 186. sz.

Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomtató intézetében.

Hirdetések díjszabás szerinti árban közöltetnek.

Magyar vidék és nemzeti kultúra.

Az ország közvéleményét egy idő óta erősen foglalkoztatják Réz Mihálynak egy napilapban közreadott és a magyarosodásnak, különösen a főváros németesítése okozta, hanyatlásáról szóló cikkei. Téma, mely nyelvész köröket és írókat már jó régóta foglalkoztat, mely időről-időre fel-felbukkan a napi sajtó hasábjain, de igen beható megvitatásra, mint ezuttal, még nem került.

Réz Mihály ugyanis erősen kikelt az ellen, hogy a fővárost az ország valóságos művelődési központja gyanánt veszi, Budapest pedig, ahelyett, hogy szinmagyar kulturát árasztana széjjel, magába fogad mindenféle idegen műveltséget; ezt főlemészletlenül, talán egy kis magyar mázzal bevonva, átadja tösgyökeres magyar népünknek, mely ily mód lassan-lassan, észrevétlenül is átvedlik kitudja micsoda fajtájú néptörzsszé. A főváros szellemi és művelődési góczpontjaiban, irodalomban és művészetben, társadalomban és mindenütt, hol helye van egy bizonyos jellegzetes műveltségnek, inkább talál otthont a franczi és a német, mint a magyar. Ha nem is mondja, de Réz Mihály a kulturának olyan meghatározásából indul ki, mely szerint nemzeti műveltségen nem lehet érteni azt a szellemi tökéletességet, a mihez egyes ember vagy tanulmányok, vagy önmegfigyelés, tapasztalatok útján jutott. Nemzeti kultúra az, mely egyaránt áthatja a legműveltebbet éppen úgy, mint az irni-olvasni nem tudót. A görög szolgában is volt egy bizonyos mérték a művészetek értékeléséből, csakugy, mint magában a

szép iránt olyan finoman érzékeny nemzet leg-tökéletesebbjében, a művészhöz. A régi héberek legzseniálisabb és a természetet legrajongóbban imádó férfiúja is vallásosság tekintetében egyenrangú volt a favágó és vízholdó asszimilánssal, a ki a zsidó kulturát önként vette fel. A franczia gaminban, nem kell nagy megfigyelő képesség, hogy felderítsük azt a sziporkázó elmésséget, a mit megcsodálunk a gall íróban és az angol lord tulajdon azokat a sajátságokat fogja a magáéinak vallani, mint a milyenek alapvonásait képezik a londoni gyümölcsárusnak. — Mert története, hagyományai, talajviszonyok, klíma, idegen befolyás és minden elképzelhető olyan dolog, ami az emberre hatással lehet, egy nemzelnél kijecsesedik meghatározott stilusban és ez: nemzeti kultúra. Mi magyarok pedig ennek a nemzeti műveltségnek vagyunk hijjával mostanság, ugymond Réz Mihály. Ha valóban nemzeti kulturát óhajtunk, mely magán viseli a speciális magyar bélyeget, akkor egy tösgyökeres magyar város legyen az, a melyik indítékot ad minden olyan tevékenységnek, mely hivatva van magyar karaktert kölcsönözni e hon lakóinak.

Ezzel szemben Ignotus „A Hét“ hasábjain, védelmébe veszi a fővárost és semmiképen sem kívánja, hogy Budapest valahogyan Kecskemét mögé kerüljön. Szép dolog a sódar meg a paprikás; a karikás és egy kacskaringósan megeresztett káromkodás se utolsó valami, ámde ez még nem kultúra, valaminthogy nem kultúra még a nemesek dombszögi politikája, a vármegye urainak dárídókra való hajlandósága és a tanulástól meg az európai pallérozottságtól való iszonya

sem. Vagy legalább ez még nem magyar kultúra. Mert a fogalma magában foglalja azt is főképen, hogy nemesebbek és jobbak vagyunk a történet és más nép példáin okulva. Ha az idegen lendületesebbé, jobbá és nemesebbé tesz bennünket, akkor csak rajta, fogadjuk be és legyünk különbek, mint a milyenek voltunk. Speciális magyar műveltséget pedig azokban a körökben keresni, melyek a feudális államrendszer felé kacsintgatnak, nem művelődést, hanem visszafejlődést jelentene. Azért maradjon csak Budapest a magyar művelődés centruma, az a Budapest, melynek földje épp úgy, mint bármely más történeti hírességű városnak megvan szentelve a historiai emlékezésektől. Itt vívtuk ki függetlenségünket a török és német uralom alól és ide lánczolnak bennünket azok a demokrata államintézmények, melyek a szabad európai államok becsülését szerezték meg nekünk.

Ignotus egyébként Réz Mihály soraiból azt a kendőzött tendenciát olvassa ki, hogy ő, Réz Mihály attól a szellemi fertőtől akarja megóvni a magyarság patyolat tisztaságát, attól, mely a gazdag zsidók zsurjaiból árad szerte e hazába. E zsurok szellemét uralja a fővárosi sajtó és így kerül e nem magyar szellemi táplálék jó magyar bendőkhöz.

Minthogy az egész hirlapi vita akörül forog, hogy a vidéket mentse meg a magyarság számára, tehát elsősorban bennünket érdekel legközelebből a dolog. A mi álláspontunk pedig mivelhogy távol vagyunk a főváros zajos életétől, inkább lehet higgadt és tárgyilagos és minden szenvedélytől ment. Mi úgy okoskodunk, hogy

TÁRCZA.

Apró vonások a nőkről.

I.

Motto: Mulier est hominis confusio.

Az asszony elveidből kiforgat, szokásaidat megváltoztatja, úgy hogy végre önmagadra sem ismersz. Ezt jelenti körülbelül a motto!

Minden tudomány nehéz, de mégis legnehezebb a nőisme; vagyha jobban tetszik: nőismetan; mert hát a többi tudománnyal csak boldogulunk valahogyan s okkal-móddal kiismerjük magunkat; de nőt, különösen valami szép, szeszélyes, csintalan nőt kiismerni: teljesen, még egy okos embernek sem sikerült. Azért mondja a példabeszéd is, hogy: Istent, embert, angyalt, ördögöt meg és kiismerhetünk, de nőt soha. Apró vonásait elleshetni ugyan — de ebből még nagyon keveset ítélnélünk. Így beszélnek azok, a kik nagyon őszinték, de kiesít udvariatlanok.

Az alkotó legszebb remeké: az első hölgy teremtese volt, — így tehát a hölgy „isteni mű“ s mint ilyen kell, hogy az egész emberiség boldogítója legyen, a mint hát, ez, köztudomás szerint ugyis van.

A hölgynek teremtésével ugyanis a szerelmet mint a boldogság non plus-ultra-ját is földünkre ülteté, a

mely azóta az egész világot átölelve tartja magasztos erejével, s bizonyly soha ki sem ereszti karjai közül.

A nő a szerelemnek, a szerelem a nőnek köszönheti létrejöttét. E kettőt egymás nélkül gondolni nem lehet, a mi némelykor egy kis bajt csinál, de ez elenyészik a sok boldogsággal szemközt.

A nő tette hőssé a férfit kezdettől fogva, a férfi teszi a nőt angyallá mindvégig. A nő gyújtá lángra a költő lelkét, a költő lánglelke pedig dicsőíti, megörökíti a nő szerelmét. A nő varázsolja édenre a földet, és teszi paradicsommá a különben kietlen kertet, mit világnak neveznek. Mindezek és még számos isteni tulajdonságok folytán a nő nemcsak arra képes, a mi szép, a mi jó, a mi boldogító, — hanem elmondhatjuk, hogy ha valahogy az Alkotó elfeledkezék egy Éváról, a világegyetem egy sívár ür lenne, a hől az emberek (jövén létre mint a kóró, vagy a tulipán) boldog együgyűségben vadásznának tigriseket, halásznának ficskándozó halacszkákat, s nem lenne arról fogalmuk, mi a nagyszerű, a fenséges, az egekbe ragadó!

Ezt állítják azok, a kik — ábrándozók.

A nők csak addig szeretnek, míg leányok; mert ha asszonyokká lesznek, akkor már csak szeretetűi, bálványoztatja, imádtatja magát.

Minden leánynak hivatása férjhez menni, de nem mindig a szeretettől indítatva, hanem némelykor csupán a társadalmi szokás zsarnoki hatalma által üzetve; mert mikor a leányka serdülni kezd, az édes mame homeopátiace elkezd hajtogatni, hogy: kedves szép gyermekem,

a leánynak hivatása férjhez menni, csak azért, mert a társadalom egy bizonyos határidőt tűz ki, a melyen túl a feledés és gunyolódás, vagy ennél is maróbb, a szánakozó mosoly jut osztályrészül a leánynak. A leányka ezt jól bevési lelkébe, és azt mondja: miután minden aron férjhez akarnak bennünket adni, és ezt a parancsot annyszor elmondják, — utoljára magunk is belátjuk ennek szükségét és férjhez megyünk. — Hol itt az érzelem?

Mit csinál a szív? . . . az érző szív, a fenkölt lélek. Nem esoda azután, ha rámondjuk a nőkre, hogy azoknak nem a szerelem, a boldogítás a vágyuk, — hanem az a tudat, hogy: „asszony vagyok!“ Nem esoda tehát, ha a férfiak óvatosak a nősülésben. S kik rontják ugy el a nőt?

Az anyák? Nem! a társadalom maga.

Igen! Járjon egy leány két legfeljebb három farsangot végig és ne menjen férjhez, már nem lesz ünnepe a hölgy; azért nem esoda, ha a gondos mamák nem tévesztik szemeik elől a ezelt, hogy akármi módon és áron, de fel kell áldozni mindent, hogy a leány férjhez menjen. „Tizenkilenc éves már a leány, szent Isten siessünk, mert elkésünk!“ Ez mindent kifejez.

Pedig hát 16 esztendőskoráig még iskolába jár, ezután legkevesebb másfél évig „rövid ruhát“ hordoz, egy évig tart, míg a hosszú ruhát megszokja. . . Nos? Hogyan legyen egy leánynak ilyenformán ideje az önművelődésre? Mihelyt kilép az iskolából, a legelső teendője bucsut mondani könyveinek, s mindabból, a mit

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

Sirolin

jainál ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után

ajánlatik. — Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alantí céggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co.vegyészeti gyár **Basel.** (Svájcz.)

mindkettejüknek, Réz Mihálynak és Ignotusnak is igaza lehet és nincsen igaza. Utóbbi előkelő és finom stílusával, szörszálhasogató dialektikájával nagyon könnyen megejtheti az ember ítélőképességét. Pedig az ő okoskodása még kevésbé állja meg helyét, mint Réz Mihálynak a fejtegetése.

Magyar kulturát ha megismerni akarunk, igaz, hogy nem kell azon intézmények élő maradványai felé fordulnunk, akik még most is sajnálják, hogy nincsen jobbágy, nincsen deres és nincsen táblalabíró. És nem kell magyaroknak elismernünk azokat, a kik ilyen épületes intézményeket várnak a Kossuth Lajos kezdeményezte alkotmány átgyurásától; azonban ne higgye Ignotus, hogy csak egy szemernyível is demokráciából az a szellem, mely az ő párfogolt börze lovagjai társadalmából kiárad. Sőt az a felfogás, ami ott közöttük uralkodik, ellenszenvesebb és hazugabb annál, ami történeti alapon jött létre, noha az is igaz, hogy történeti alapon kell majd megsemmisülnie. Hiszen a demokrácia államrendnek köszönhetik az ő védencei, hogy a vagyoni jólétnek azt a fokát tudták elérni, a mit régebben csak kiváló harci vagy más országos szolgálát után nyerhettek egyes tehetséges férfiak. Nem volna-e kötelességük, hogy a polgáriasságot a maga nemes értelmében ők maguk reprezentálják? Hogy a helyett, hogy czimeket, államférfiak és egyéb országos nagyságok vállve-regetését várnák, ahelyett, hogy egy bizonyos parvenu-arisztokráciát választanak ki, odatörekednének, hogy ipart, polgári foglalkozást nyújtanak sok szegény sorban élő honfitársnak és megvetést tűrő hitsorsosuknak.

Igenis, a vidék adjon impulzust a magyar műveltségre, ámde nem a vidék hatalmasságai, hanem a jó magyar nép, a polgárság, melyből még nem apadt ki az a sok jó tulajdonság, melynek révén az európai művelődést olyan könnyen magába szívta és magába szívhatja tovább is.

Jellegzetes műveltséget nyerhetünk mi is, igazi magyar műveltséget, melynek fővonása az, hogy megvet bármilyen zsarnokságot, bármi formában és minden területen. Nem tűri a megkülönböztetést úr és nem úr, keresztény és zsidó

esetleg tanult, csak azt jegyzi meg fejcséjkéjében, a mi eszményi; mert a történet, a nyelvtan szabályai, a helyesírás, a földrajz stb. helyébe a „nagy leány” tudata lép föl lelkében, a melyet az udvarlók üres bókjai, a kedélyt izgató regények, a legközelebb elmúlt bálók emlékei tartanak fogva. De mégsem! Tisztán emlékezik a növény-tanra akkor, ha „kiérdemelt ifja” a rózsát vagy a kamillaszálát nyújtja át és azokat nagyon is helyesen elemézi a virágnyelv szerint; a mithológiából nagyon jól tudja, hogy kezdetben a nő és a férfi egy-egyek voltak, míg egy izben Teusz ő istensége tudta miért — ketté választá őket.

Innen keletkezett a feleség szó. Hanem hát ezen időtől fogva mint a férfi, mint a nő roppant levert és szomorú lón — úgy hogy a hatalmas Úr komolyan kezdé őket féltetni, s végre is megindult szenvedéseiken és vigasztalóul beléjük lehelt Erost, kit mint Ámort pingálnak, — ki azután oly erősen és elválaszthatlanul össze szokta kapcsolni őket — hogy mind e mai napig a legerősebb láncznak a „Hymen”-t mondják. A francia nyelvből kitűnően tudják reczetelni: ni jamais, ni toujours — c'est devis de l'amour!

Mindez ugyebár nagyon kevés arra, hogy reálsan gondolkodjanak, de elég arra, hogy a társadalomban megállják a helyüket.

Pedig mit a szellem ad, azt mi sem pótolhatja. Éppen úgy van, mint ama bizonyos kertész, a ki agyönyörű virágmagokat nem tudja mivelti, nevelni, s így azok rövid idő alatt elsenyednek, elvesznek: így van a leánynál is. A mit szellemileg alkot magának, azt nem képes valósítani, lassan-lassan apathiába esik, és egy pár évig, míg a piros arcz, rubin ajkak, égető szemek megvannak, ünnepelt lény és körülrajongják, élvez, mulat — de később . . . ?

A gondos mama ugysis úgy tanítgatja leányát: a gavalérok iránt nyájas és barátságos légy: kosarat bál-

között. Csak azt ismeri el, a mi a maga tehetségéből fejlődött és a mi módot és alkalmat ad minden honfitársnak a fejlődésre.

Azt meg ne állítsa senki, hogy a főváros képezheti levezető csatornáját a valódi nemzeti kulturának. Soha! Az egészséges magyar vidékről indulhat ki mindolyan törekvés, mely szinmagyarrá teszi a fővárost és a nem magyar vidéket.

Idők jele.

Ha majd akad ember, ki hű tükrét óhajlja adni a mi mezőgazdasági életünknek, furcsa adatokra fog akadni. Nem áll módjában a mostan élő gazdának, hogy tárgyilagosan ítélje meg a saját kortársait, mégis akaratlanul kitör belőle az elkeseredés bizonyos jelek láttára. Nézzük csak a jeleket, a határköveket, melyeknél megállni érdemes.

A gazdatársadalom tényezőit három csoportra osztom: a földbirtokos osztály, a gazdatisztek testülete és a bérlők serege. Az utóbbiakról akarunk szólni. Hogy megtehessük, a földbirtokos osztály ellen kell panaszkodnunk. De menjünk sor szerint.

Szerény nézetünk szerint a mezőgazdasági foglalkozás kizárólagosan a földbirtokos osztály joga. A kinek nincs földbirtoka, az ne legyen mezőgazda. Ez volna az eszmélet. A gyakorlat ily merev határvonalat nem tűr és a gyakorlati élet természete hozza magával, hogy a földbirtokosnak szüksége van olyan erőkre, melyek a gazdálkodást, a gazdálkodás jó megoldását segítik könnyíteni. Két segédesapat, a gazdatisztek és bérlők csapata adja meg a módot a földbirtokosnak arra, hogy könnyítve terhein, ossza meg a munkát úgy, hogyan azt a földbirtokos munkaképessége, szeleimi ereje, anyagi viszonyai megengedik. A bérlők segítsége véleményem szerint szükségtelen és csak egy esetben ismerem el a bérlői rendszer jogosultságát és pedig akkor, mikor a földbirtok kiterjedése úgyszólván lehetetlenné teszi az önkezelést.

Már magában véve az a tény, hogy földbirtokomat, — melyet magam is kezelhetnék — bérbe adom, vétek.

A birtokos nem kereskedő és lehetetlen állítás az, hogy az a birtok, mely egy bérlőt eltart, el ne tudjon tartani egy birtokost.

Ámde az a furcsa okoskodás, hogy a bérlő nagyobb eredményeket ér el, mint a tulajdonos, megteremtette a bérlet-rendszert. Az idea szép. Módomban áll, hogy jövedelem egy részét megosszam mással, másokkal, bérbe adom a birtokomat. Lássuk a következményeket. Azon előnyök, melyeket a föld nyújt, a könnyebb

ban egy világért se adj; a rizsporról úgy bánj, hogy nagyon feltűnő ne legyen az „érdekes halványság,” a szemeket így süsd le. Ugy beszélj, hogy „Jónapot” „tudja maga,” — „hallja maga” stb. . . . no meg, hogy éppen jó háziasszonynak is látszhassál, hát a téstát tojással kell készíteni . . . Hiszen mi sem tanultunk többet, és azért mégis asszonyok lettünk! hajtogatja némely mama. És ez mindig így van, erősítik a kiábrándult szerelmesei . . .

Kiknek van igazuk? Egyiknek sem! A gorombák! Most tehát térjünk át a gyengédebb hibákra, ha ugyan szabad e kifejezést használnom — vagyis apróbb szeszélyűkre, melyektől egész határozottan állithatni, egy nő sem ment.

A hölgyeknek multhatatlan sajátága az enyelgés s ha más tárgy éppen nem akad, úgy a madarakkal, galambokkal, csirkékkel vagy — saját magukkal enyelve a tükrökből; s nincs valami elragadóbb, bájosabb jelenség a vidám, enyelgő hölgnél: mert hát ki állhatna ellen a csábító, a mosolygó ajkaknak, a nevető szemeknek és a rózsapiros arczoknak?!

Az igaz, hogy egy tulajdonság sines tán jobban kifejlődve a hölgyeknél, mint a nevetés és a sirás, mert femme rit, quand elle peut, et pleure, quand elle veut (A nő akkor sir és nevet, a mikor akar), — hanem azért mégis sokszor erősebb természettel bírnak mint a férfiak (ne tessék bóknaq venni); mert bizony megesik, hogy a nők nevető szemekkel a legnagyobb fájdalmat rejtgetik s mosolyogva, szenvednek, sőt saját füleimmel hallottam nem egy szellemes nőtől, hogy ő tán jókedvvel fog még ebből az árnyékvilágból felszállni a menyeknek országába. (A hölgyek ugyanis mind a mennyországba jutnak.) Erre már igazán nem vagyunk képesek mi férfiak, ehhez nem értünk.

Türr A. Viktor.

(Vége köv.)

megélhetés utáni vágyódás egy egész ország felfordulását hozta magával. A gabnakereskedő és a szatócs, az uzsorás és a marhakereskedő, a szennál és a közvetítő — föld után vágyódik. Szép és nemes dolog. De a türelem, a földhöz való ragaszkodása, a jövőbe vetett bizalma nem akkora, hogy megtakarított ezresein földet vegyen, hanem a kapzsisága, fűrfangja, ferde észjárása arra ösztönzi, hogy bérlejen. Nézzük csak, mi lehet az oka annak, hogy földvétele helyett földbérletet szerez. Nagyon egyszerű oka van. A saját birtok kizsákmányolása effektív veszteség, a más birtokának kizsárolása effektív nyereség. A differenzia óriási. Minden minusznak egy megfelelő plus. A középút pedig sem itt, sem ott nem vezet eredményre, nem olyanra, melyet az üzlet, a bolt, a befektetés nélkül szennálság, a jól kamatozó uzsoráskodás nyújt.

A vér tolul az ember arczába és a szegény pirja futja be, ha végig nézünk Magyarországon bérlői karán. Tisztelet a kivételnek. És még rosszabb lesz a jövőben. Ime már néhány érdekes jelenséggel találkoztam. A gabnakereskedés az utóbbi időben jelentékeny hasznot eredményezett. Mégsem olyant, hogy százezreket szerezhesen egy semmi vagyonu ember. Mit tesz hát. Hajszol protekciót, szerez egy bérletet. Ad olyan árt, mint egy tisztességes ember sem adhat. Miért? Hisz tisztességes embernek ott tönkre kell mennie. És az a gabnakereskedő nevet a markába — mert az urak a jó gazdálkodáshoz mit sem értenek.

Hát ő, ki sohasem volt gazda, értene hozzá? Kérdjük elszorulva. Ő érti. Nézzük csak hogyan. Valamely környék gazdája, legyen az bárki, bizonyos tekintélynek örvend. Ezt jól tudja az élelmes kereskedő. Ő most az egyszerű gabnás, uraság lett. Az uraságnak mindenbe van beleszólása. Három-négy község ügyeibe beleszólhat. A három-négy község egy csapásra az ő embere. A községek szomszéd községei is. És így lesz egy „uraság” gabnakereskedő és egy gabnakereskedő „uraság”. Vajjon mi lesz a birtok: egy közraktár, mely előleget ad a gabonára, vagy egy gabonakereskedő magtárhelyisége? Akár ez, akár az lesz, bizonyára egy 12—15 évre kötött határidős üzlet, összekötve egy földzsaroló intézettel. Ott búza és búza fog teremni 15 éven át, aztán nem fog teremni semmi.

Láttam olyan esetet is, hogy a bérlő pálinkamérést és szatócsboltot rendezett be, a munkáit nem engedte el soha a birtokról, úgy, hogy még a vasárnapot is ott töltöttek. És tudom biztosan, hogy munkás arról a birtokról napszámot el nem vitt. Az esetek egész légióját tudnám felsorolni, de ez a kettő is elég a tények megvilágosítására.

A földbirtokos osztály érdeke, hogy tegyen valamit ebben az ügyben. Pedig könnyen segíthetne ezen a bajon. Számos bérlet kiadó ebben az országban. Csak egyszer határozzák el a birtokosok, hogy csak olyan bérlők reflektálhatnak, kik gazdasági tanintézetet végeztek, vagy akik igazolni tudják, hogy legalább 15 éve bérlők.

Ha ezt az egyszerű eljárást követnék birtokosaink, 20 év múlva nem volna olyan gazdája ennek az országnak, ki ne volna méltó arra, hogy számottevő legyen a a gazdatársadalomban. Akkor aztán bátran kiléphetünk, mert egyek leszünk testben és lélekben.

Még csak pár szót. Azt mondják a birtokosok: mindegy, hogy ki a bérlő, hisz a szerződésben a legpontosabban körül van írva a gazdálkodási rendszer. Hát ez igaz. Ezzel is egy vagyunk, mint az egyszeri asszonnyal, ki a ruhát lógatta az udvarra. Az ura mondja: minek térszed oda. Ellopdják. — Te csacsi, felel az asszony: hiszen meg van olvasva minden darab, hogyan lophatnának belőle.

Látott már valaki bérszerződést, melynek minden pontját megtartják? Én nem. Nehéz sor az, midőn a gazda tönkre megy és kereskedő akar lenni. Megmentett vagyona roncsaival a környékességére számít, hogy tőle vesznek a régi tisztelők. A tisztelet csak a vagyonnak dukál, a szegénységet kikerüli. A gazdán csak a gazda segíthet. Ugy rémlik előttünk, hogy fogy a foka és kevés az eszkimó. Gabnakereskedők és szatócsok, uzsorások és elcsapott bankigazgatók, szennálók és közvetítők hódító hadjáratra indultak. A pénz nem elég, több pénz kell, a tisztelet, becsület fogytán van, helyre kell állítani, a vevő okosodik, az eladó okosodik, a kereskedő lusta a munkára, neki tehát a föld kell; az érzéketlen, az nem érez, kerüljük meg a népet, annak még nem fáj a háta és adjuk a bérrel előre — tán még diszkontót is kapunk. A földbirtokos osztályon mulik, hogy így legyen, vagy ne legyen így.

A takarmányhiány pótlása.

Az országsszerte beállott takarmányhiány következtében fellépett bajok elhárítására nagy segítséget látunk abban, hogy megismertetjük azon módokat, a melyekkel kisgazdáink magukon segíthetnek. Ezen módok abban állanak, hogy a rendes gazdasági viszonyok között felhasználott vagy kevésbé fontos célra fordított növények mellékterményei takarmányozási célra helyesen felhasználtnak.

Ilyen melléktermények a szőlőtörköly és a dohány-sarjak. A szőlőtörkölyt lehet etetni frissen, kifőzve be-savanyítva és megszáritott állapotban. A három első állapotban szalmaszeeskával kell keverni, száritott állapotban pedig megdarálva használható fel. Megjegyzendő, hogy a száritott szőlőmag ér legtöbbet, mivel a bogyóhéj keveset ér, a kocsány pedig tápláló erőt alig tartalmaz. A szőlőmagot úgy kell kiszáritani, hogy a törköly vas-villával szétszaggatandó s így meglazítva szellős helyen kiterítendő. Igen természetes, hogy a száritás csak jó időben s többször megforgatva, tehát kellőleg gondozva sikerül.

A törkölyt ép úgy kell savanyítani, mint a káposztát, nagyban kifalazott vagy falazatlan vermekbe, kicsiben kádakba erősen le kell gázolni és lefedelni, hogy a levegő hozzá ne jusson. A lefedelés előtt azonban szalmával vagy gazzal behintendő, hogy a föld a törkölyre ne essék. A friss törkölyből egy kinőt marhának 2½, juhnek 1, sertésnek ½ kilót lehet adni. A kifőzött törkölyből sokkal kevesebb tápanyagtartatmánál fogva 2—3-szor annyit meg lehet etetni, mint a friss törkölyből.

A megszáritott szőlőtörköly mindenestől, t. i. a kocsány, bogyó és szőlőmag együttvéve is megdarálható, de mivel a tulajdonképeni tápanyagot a szőlőmag adja, az e célra alkalmas kiostálással az előbbi alkatrészek-től elválasztva s megdarálva, eredményesebben használható fel. Ez utóbbi oly értékes takarmányt szolgáltat, hogy csaknem a korpával felér. A megdarált szőlőmaghoz ugyanannyi korpa adandó, mint a mennyi annak sulya.

A dohánykecsok és sarjak oly módon használhatók fel okszerűen takarmányozási célra, hogy a dohány földön a kórók meghagyandók, mely esetben azokon késő őszig sok kacs és sarjulevél fejlődik ki s ha ezeket a dér megcsipi, aggály nélkül lehet a juhokkal s rideg marhával a tél beálltaig legeltetni.

A takarmányhiányra való tekintettel a pénzügyminiszter úr folyó évi szeptember hó 11-én 82.223 szám alatt kelt rendeletével kivételesen megengedte, hogy a jövedéki szempontból kifogás alá nem eső dohánytermelők a dohánykórókat téli legeltetés céljából külön engedély kérése nélkül meghagyhassák.

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár, 1904. október 20.

— **A muzeum.** Az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi társulat muzeuma nyitva van minden szombaton délután 3—5 óráig.

— **A kalocsai érseki** székre — mint a Hazánk írja — a magyar kormány gr. Majláth Gusztáv erdélyi r. k. püspököt terjesztette a király elé ki-nevezés végett.

— **Szentkatolnai Bakk Endre** vizaknai főesperes-plebánost, Ő Felsége a gyulafehérvári székes-káptalan tiszteletbeli kanonokjává nevezte ki. A legmelegebben üdvözljük a tudós, hazafias férfit, e kiválóan megérdemelt kitüntetés alkalmából.

— **Kinevezések.** Vég h István kataszteri becsló biztos, p. ü. segédtitkár a pénzügyminiszter p. ü. titkárrá nevezte ki. — A pénzügyminiszter dr. Balhazár Zoltán mármaroszigeti p. ü. fogalmazó-gyakornokot a nagyenyedi pénzügyigazgatóságához fogalmazóvá nevezte ki. — A kolozsvári kir. ítélőtábla elnöke Dezső Zsigmondot a kolozsvári ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká, — Nagyenyedi pénzügyigazgató Pap Sándor gyulafehérvári lakost a gyulafehérvári adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká nevezte ki. — A magy. kir. pénzügyminiszter Folberth Ottó zalatnai lakost ideiglenes minőségű díjtalan m. kir. pénzügyi számgyakornokká, a zalatnai m. kir. főbányahivatal mellé rendelt számvevőséghez, — dr. Janesó Ödön marosujvári járási tisztii orvost m. kir. bányafőorvossá az ottani főbányahivatalhoz nevezte ki.

— **Elöléptetés.** Rusz János g. keleti lelkész, fegyintézetii hitoktatót az igazságügyi miniszter a IX. rangosztályba léptette elő.

— **Áthelyezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kovács Aladár alamori tanítót a hódmezővásárhelyi elemi iskolához helyezte át. A m. kir. földmívelésügyi miniszter Szirányi Jenő szőlészeti és bórászati felügyelőt a kecskeméti m. kir. vinezellériskolától a nagyenyedi m. kir. vinezellériskolához helyezte át.

— **Hymen.** F. hó 10-én tartotta esküvőjét Bágya Gizella, Bágya Zsigmond földbirtokos kedves leánya, Bernát Béla hunyadmegyei hátszegi szolgabíróval. A városi auyakönyvvezető előtt történt házasságkötés után az ev. ref. templomba vonult a násznép, hol Janesó Sándor ev. ref. lelkész megható beszéde után mondta el esküjét a kedves ifju pár. Az ünnepélyen a menyasszony kedves örömszüleien és fivérének kívül jelen volt özv. Bernátné, a Buda, Kenderessy, Puj-családok és számos jó ismerős, kik szívből üdvözölték a boldog párt.

— **A vármegyei törvény hatósági közgyűlésből.** A f. hó 11-én tartott közgyűlés szerint a megszavazott pótdótkban a városok 3%-al vesznek részt. A vármegyei bizottsági tagok megürült helyeinek betöltésére a választás napját nov. 14-ikére tüzték ki és nálunk az elnökséggel Novák Ferencz polgármestert bízták meg. Megkorrigálták a vármegyei tisztii nyugdíj szabályzatot és a gyermekeknek a kocsmától való távolfartása ügyében hozott szabályzatot és két új szabályzatot alkottak u. m. az utak mellett ültetett szederfák lombjainak a selyemtenyésztkök által való felhasználásáról és az apaállatok biztosításáról. A kocsmai zárórát a mostani viszonyok tekintetéből nov. 1-től este 7 órára tették s két községnek nem engedték meg, hogy kocsmát építsen. Az utadó-százalékot 10-ben állapították meg és inségi útépitésre a kormánytól százezer koronát kér a megye. A községi inségi útmunkákra a vármegye 20 ezer koronát szavazott meg, melyből a községek 5%-kos három évre szóló kölcsönt kaphatnak. A konczai főszolgabíró székhelyét Vizaknára helyezték át.

— **Deputáció a vármegyén.** Tövisen és környékén mozgalom indult meg abból a célból, hogy a nagyenyedi járás ketté osztassék és Tövis székhellyel új járás alakíttassék. Ezen mozgalomból kifolyólag f. hó 9-én br. Wesselényi Ferencz vezetése alatt küldöttség járt vármegyénk fő- és alispánjánál, mely Tövis számára alkalmas fekvésénél fogva, szolgabírói székhelyet kért. A deputáció memorandumot is nyújtott át, melyet egyszersmind a belügyminiszternek is felküldtek. Vármegyénk fő- és alispánja elismervén a kérés méltányosságát, az ügy rendezését azon időre helyezték kilátásba, mikor a kormány a megyék végleges rendezésével fog foglalkozni, ami csak rövid idő kérdése.

— **Tanítóegyesületi gyűlésre meghívó.** Az alsófehérmegyei róm. kath. tanítóegyesületnek 1904. október hó 27-én Gyulafehérvárt, a róm. kath. elemi iskolában taptandó közgyűlésére. Targysorozat: 1. 8 órakor istenitisztelet az irgalmasnővérek templomában. 2. 9 órakor gyakorlati tanítás órarend szerint mind a négy osztályban. Tartják az illető tanítók. 3. Elnöki megnyitó. 4. A tavaszi gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 5. Az elemi és a középiskola viszonya. Felolvassa Kárpiss János főgymn. tanár. 6. A gyakorlati tanítások megbírlása. 7. Az írás és a könyv. Felolvassa Kóródy Péter dr. 8. Pénztárosi jelentés. 9. A jövő gyűlés helyének meghatározása. 10. Indítványok. A közgyűlésre a t. egyesületi tagokat és a tanügy barátait tisztelettel meghívjuk. Gyulafehérvári, 1904. október hó 12-én. Kóródy Péter dr., egyesületi elnök. Jegyzet. a) A gyűlés után közebed lesz. A kik azon résztvenni szándékoznak, jelentkezzenek két nappal korábban Barts Márton tanító urnál, Gyulafehérvárt. b) A közgyűlés tagjai délután 3 órakor a Batthány-könyvtárt fogják megtekinteni.

— **Az O. M. K. E. ügyvivő igazgatósága** f. hó 16-án tartotta meg Sándor Pál orsz. képviselő elnöklete alatt október havi ülését, amelyen igen beható és sokoldalú megvitatás után végleg megállapította a szövetkezeti törvénytervezet ügyében a kereskedelmi és igazságügyi ministerekhez felterjesztendő véleményes jelentést. Miután pedig a törvénytervezet csak a szűkebb szövetkezeti jog reformjára szorítkozik, de nem gondoskodik a szövetkezeti ügy terén felmerült egyéb viszásságok, így különösen az adózási és egyéb kedvezmények megszüntetéséről és nem akadályozza meg a szövetkezeteknek rendeltetésellenes felhasználását, elhatározta az igazgatóság, hogy a legközelebbi választmányi ülés elé az egyesülésnek a szövetkezeti ügyben elfoglalt állásfoglalását erélyesen kifejezésre juttató megokolt javaslatot terjeszt. — Elhatároztatott továbbá, hogy az egyesülés a hazai ipar fejlesztésének ügyét a legnagyobb erellyel felkarolja és e részbeni tevékenységét illetőleg részletes tervezetet dolgoztat ki. Steinitzer Géza, igazgatósági tag indítvénya kapcsán az igazgatóság a Béga-szabályozási munkálatok kérdésével foglalkozott és elhatározta, hogy miután ezek munkálatok késedelmes foly-

tatása érzékenyen sérti a forgalom érdekeit, az egyesülés nagybecskereki kerületének vonat ozó felirata alapján illetékes helyen lépéseket tesz folyamatba azok mielőbbi befejezés érdekében. — Megállapította végül az igazgatóság a saját, a választmány és a vidéki kerületek ügyrendét és elintéztet, az egyesülés belső életére vonatkozó számos kérdést.

— **Egy elsőrangú lovarda érkezett városunkba** és ma meg is kezdi működését a fapiaczon felállítatott eső és szélmentes színpadon. Válogatott művészi erőkből álló társulat, mely a legfokozottabb igényeknek is megfelel. Az előadások alatt katonazenekar játszik.

— **Műkedvelői előadás Zalathnán.** A zalathnai polgári olvasókör műkedvelő társulata 1904. évi október hó 23-án (vasárnap) a Polgári Olvasókör nagytermében felállított saját színpadán saját pénztára javára előadást rendez. Műsor: I. Egy baleset. Dialog. Személyek: Gyula, Margit jegyesek Báthory Zsigmond úr Karpai Ilona kisasszony. II. Angolosan. Vigjáték két felvonásban. Rendezik: Báthory Zs. és Kapros K. urak. Személyek: Szivesi Adél fiatal özvegy Karpai Margit k. a. Mari, komornája Szilágyi Irma k. a. Ippelberger Salamon, kereskedő és bankár Baka Árpád úr. Róza, neje Karpai Ilona k. a. Gibbon Eduárd Schön János úr. John, szolgája Kaba József úr. Olcsó Flórián, fogadós Kapros Károly úr. Fricz, Jean, pincérek Fekete Gyula úr, Báthory Zs. úr. Helyárok: Kőrszék 1 kor. 20 fill. Zártszék 80 fill. Állóhely 40 fill. Gyermekek 12 éven alól 20 fill. Az olvasókör tagjai saját személyökrét felét fizetik. Kedvezményes jegyek este a pénztárnál kaphatók. Kezdeteste 8 órakor. Jegyek előre válthatók Nagy Árpád úr kereskedésében vasárnap d. e. 10 óráig, előadás estején a pénztárnál. Szives pártfogást kér tisztelettel a műkedvelő társulat,

— **Acetylen robbanás.** A „Lippai-Ujság“ szomorú hírről számol be. A lippai község tulajdonát képező „Magyar-Király szállóban“ elhelyezett acetylen készülék felrobbant. A robbanás okozta légnyomás oly nagy mérvű volt, hogy a szomszéd házak ablakai is esőrómpölvé törtek össze. Az óriási dördülésre elősiető emberek elé siralmas kép tárult. Az épület azon része, ahol a készülék el volt helyezve, romokban hevert. Az udvarban a vendéglős kétségbeesett családjá siránkozott, mert a vendéglős és szolgája nem volt sehol található. Hosszu keresés után a romok alul huzták ki a szerencsétlen két áldozatot. Grimm József vendéglős mindkét lába ketté törött. Testét égési sebek borítják el ugyan még, de felépüléséhez alig van remény. A szerencsétlenség másik áldozata, Borsos Mihály szolgál, már ravatalon fekszik. A hatóság ez ügyben vizsgálatot indított, kit illet a szerencsétlenség következtében a súlyos felelősség. A vizsgálat eredménye az, hogy acetylen használatát, mint rendkívül veszélyest, Lippa községben szigoruan betiltotta. Óva intjük mi is a közönséget e veszélyes világítás használatától!

— **Az olasz bor.** A magyar és az osztrák kormányok közös megállapodás után az olasz borra vonatkozólag a következőket rendelik: Aki házassítás útján előállított keveréket hazai bor gyanánt akar forgalomba hozni, annak nem lesz szabad az egyezmény szerint megengedett maximális, azaz az előállítandó keverék 60 (hatvan) %-át meghaladó mennyiségű külföldi bort a házassításra használnia, hanem legfeljebb 25 (huszonöt) %-nyi külföldi bort és még ez esetben is a keveréket csak akkor hozhatja hazai termésű bor gyanánt vagy hazai borvidék vagy termelési hely neve és jelzése alatt forgalomba, ha a keverék hazai termésű bor vagy az illető borvidék vagy hegy bora jellegének teljesen megfelel. Aki ellenben a hazai borhoz az előállítandó keverék 25 %-ánál nagyobb mennyiségű külföldi bort kever, az a keveréket nem fogja belföldi (hazai) termésű bor gyanánt áruba bocsáthatni. Kelt Budapest, 1904. évi október hó 13-án.

Tallian s. k.

— **Köztudomásu,** hogy köhögés, rekedtség és elnyálkásodásnál legbiztosabban hatnak a világhírű Egger-féle mellpasztillák, melyek a gyomrot nem rontják és kitünő ízűek. Kaphatók minden gyógyszerárban és drogueriában. Doboza 1 k. és 2 korona. (Próbadohoz 50 fill.) Főraktár: Nádor-gyógyszertár, Bpest, VI, Váci-körút 17.

— **Bélyegmentesség.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekelt tudomására hozza, miszerint a m. kir. pénzügyminiszter úr a győri pénzügyigazgatóságához egy konkrétet alkalmából intézett 84660/904. számú rendeletével a saját üzleti használatra külföldről behozott gépek kedvezményes vámja érdekében kiállított kamarai igazolványokat bélyegmenteseknek nyilvánította.

— **Pályázati hirdetmények.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához ujabban a következők érkeztek. Kereskedelemügyi m. kir. miniszter: útépités 1905—1906. években szükséges fedanyag (kavics) szállítására. Pályázati határidő X/29. M. á. v. üzletvezető Kolozsvár; faggyu szállításra XI/5. Máv. üzletvezető Arad: kőanyagok szállítására X/25. Máv. üzletvezető Budapest balpart: 1. kő és téglaneműek szállítására X/28; 2. vessző és cizrók seprű szállítására X/29. M. á. v. igazgatóság; deszka és pallókra; 2. Temesvár-Józsefváros állomáson építendő viztorony vasszerkezeti munkálataira X/26. Ezen hirdetmények a kamara irodájában a hivatalos órák alatt betekintheők.

IRODALOM.

* A „*Buttericks Moden Revue*“ éppen most meg jelent októberi lapját teljes joggal őszi számnak nevezhetjük. Most is ez a kiváló és gazdagon illusztrált lap sok érdekest hoz a hölgyvilágnak. Csinos séta kosztümek váltakoznak házi és reggeli ruhákkal, előkelő társasági ruhák, elragadó színházi, koncerti és utcai bluzokkal. Még a sport és egy fess lovaglórúha leírásával számol be a lap az őszi divatról. Mint rendesen, úgy van most is egy rövid rész a fiatalság számára, a mely biztosan minden anya tetszését megfogja nyerni. Ezekhez fűződnek tanulságos ótbaigazitások a háziszabóság, a bőrápolásra, kézimunkákra, ugyszintén érdekes mulattató olvasmányok. Mint ingyen szabásminta is egy öt részből álló új minta van mellékelve. — Új üzlethelyiség, a hol a lap megrendelhető: Spielhagen et Schurich Wien I. Kumpfgasse 7. Előfizetési ára negyedévre 2 kor. 30 fillér. Ajánljuk olvasóinknak.

* *Habkisasszony*. Adalék a felsőbb leányok lélektanához. Írta: Hans von Kahlenberg. Bevezetéssel ellátta Bródy Sándor. Modern, sőt ultramodern regény, melynek érdekességet, sőt bizonyos tekintetben pikáns ízt ad, hogy szerzőjének férfi-neve alatt — leány rejtőzik. A Párisban élő író oly közvetlen közelből figyelte meg a leányélet legintimebb titkait, a hova férfi szem sohase pillanthat és így érthető, hogy könyve szinte leleplezésszámba megy. A francziák sok mindent feltártak a modern leányélet rejtelmeiből, az ártatlan flirt-tól kezdve a hálósobák szentélyeig, de írásaikban sokkal több a szenzáció-hajhászás, mint a valóság s ha van egyáltalán valami tendenciájuk, úgy az alig más, mint hogy minél erősebben hassanak az olvasó érzékeire. A Habkisasszony ezzel szemben akár irány-regény is lehetne, olyan komoly erkölcsi érzékkel ostromozza a modern leányok hazug neveléséből fakadó érzéki romlottságát és fajtalankodásait. Amellett meséje szinte drámailag izgató és elmés alakjai internacionális érdekességük s a regény pointe-je megkapóan eredeti. A magyar kiadást Bródy Sándor ajánlja be a közönségnek, a mi már magában garancia arra, hogy élvezetes, modern és művészi munkát kap az olvasó. Német nyelven már a harminczötezredik példány forog belőle közkézen és a mesteri fordítás — melyben a „Nixchen“ a magyar piacra kerül — remélni engedi, hogy a könyvnek nálunk is nagy könyváruusi és irodalmi sikere lesz. Megjelent Szilágyi Béla kiadásában Budapest (Károly-körut 27.) Díszös kiállításáról a Pallas gondoskodott. Kapható minden könyvkereskedésben, ára 1.50 korona.

* *Modern Írók Könyvtára*. A modern irodalom mind nagyobb térfoglalása mellett igazán hézagpótló irodalmunkban az a vállalat, mely Rózsa Miklós szerkesztésében a modern irodalom legszebb és leghíresebb alkotásait adja közre magyar nyelven, páratlanul olcsó és a mellett feltűnően művészi kiállításban. Az első ciklus tiz kötetből áll, mindegyik kötet külön önálló munka s íróinak névsorába a külföld legjelesebb regény íróit és novellistáit találjuk. A most megjelent kötetek a következők: I. kötet Hermann Heyermans: Zsidó felfang. II. kötet Rudyard Kipling: A fekete Jack. III. kötet Maxim Gorkij: A pénz. IV. kötet Leonid Andrejew: Kód. V. kötet Octave Mirbeau: Bűn. VI. kötet Maxim Gorkij: Malva. VII. kötet Semjon Juskevics: Ghetto. VIII. kötet Rudyard Kipling: A birmai leányzó. IX. kötet Catulle Mendès: A kolostor meséi. X. Paul Bourget: Velencei éjszakák. A kötetek fordítása is művészi munka, külső kiállításuk pedig mindenben méltó az eredetieknek világhíréhez, amennyiben papírosuk, nyomásuk, könyvdiszeik egyaránt artisztikusak, czímlapjaikat pedig elsőrangú festőművészek színes rajzai ékesítik. Mesés olcsósága mellett — egy-egy kötet bolti ára 60 fill. — óriási elterjedésre tarthat számot a „Modern Írók Könyvtára“, mely folytatólag meg fogja ismertetni a magyar közönséget az egész modern belletrisztikával. A pompás kötetek Szilágyi Béla kiadásában (Budapest Károly-körut 26.) jelentek meg és minden könyvkereskedésben kaphatók.

* *Körbe-körbe*. Tíz párbeszéd, írta: Schnitzler Artur, bevezetéssel ellátta: Bródy Sándor. Schnitzler Artur e kis szindarabjai eleinte csak néhány példányban forogtak — nem is közkézen, csak írók kezei között — kéziratban, mert mint írók előszavában kifejté: „nem akarta, hogy ostobaság és rosszakarát félre őrtsék“. Később azonban mégis csak megjelentek könyvalakban „Reigen“ czím alatt s ekkor Európa első írói törtek mellette lándzsát. Többek között Brandes írt szerzőjükről olyan tanulmányt, mely csak úgynevezett klasszikusoknak — főleg halottaknak — szokott jutni osztályrészü. Most magyarul Bródy Sándor vállalkozott a mentorságára, irván róla többek közt a következőket: „Ez a könyv nem érzékiséget csiklandó, mulattató dialogusok gyűjteménye, hanem egy vakmerő és végeredményében inkább szomorú tanköltemény ama bizonyos köről, melyben az emberiség mint az örült ügy pereg — s a melyről őszintebben, keményebben, közvetlenebbül nem beszélt még senki. Schnitzler nem hiába orvos és természetűdős: okmányokat gyűjtött itt össze, olyan dokumentumokat, melyből a jövő helyreállíthatja a mi szellemi és érzéki életünk természetrajzát, a ma pedig láthatja, megismerheti és értheti azt... E hasznos, tanulságos és élvezetes munkán keresztül olyan író ismer meg a magyar közönség, a ki germán volta dacára a román művészet legteljesebb erejében mutatkozni előtte. Méltán tettek szert világhírré e kis szindarabok, mert külön-külön egy kicsiny, de szigorúan művészi remek munka mind és a hibájuk csak egy: az, hogy arról szólnak, a mi mindnyájunkat legjobban és legforóbban érdekel...“ Ilyen ajánlással indul útjára magyarul a „Reigen“,

melyet pár hét alatt 10,000 példányban fogyasztott el a német könyvpiazz. A magyar fordítás, mely briliáns hűséggel és elmésséggel adja vissza az eredetinek báját és szatirikus humorát, gazdagítva van a nagyérdéki Brandestanulmánnyal is. Szebb kísérettel még alig indult el modern könyv a maga útjára, mely bizonyára olyan hódító út lesz a magyar könyvpiacon is, mint a milyen diadalmenet volt külföldön mindenütt. A könyv kiadója Szilágyi Béla Budapest, (Károly-körut 26.) míg előkelő nyomdai előállítás a Pallas-nyomda ismert izlésére vall. Kapható minden könyvkereskedésben, ára 3 korona.

Törvénykezés.

Esküdtszéki tárgyalások Gyulafehérvárt.

1904. október 10. és 11-ikén.

Tárgyaltott szándékos emberölés kísérletével és súlyos testi sértés büntetével vádolt Popa György és társai elleni ügy.

Elnök: Bartha Győző kir. tszéki bíró. Bírák: Szongott Vilmos kir. tszéki bíró, Dr. Atzél Béla kir. tszéki bíró. Jegyző: Dr. Ferencz Jakab aljegyző.

Esküdtek: Tarka Lőrincz, Gerendi Gusztáv, Krisán Miklós, Szögyéni Béla, Román Izsák, Faul Béla, Nagy Lajos, Bágyi Ferencz, Papucs Dávid, Zeyk Gábor, Jakab Károly, Derzsi Lőrincz.

Közzváltó: Dr. Kiss Dénes alügyész.

Védők: Dr. Fried Armin és Rejöd József.

Vádoltak Popa György, Andrei Traján, Hada Romulus, Száva Angyel, és Florescu Florian mind még serdülő korban levő suhanczok, kik Magyar-Igen község közlegelőjén marhákat őrizve összeverekedtek, mely verekedés folyamán Popa György, hogy szenvedett kisebb sérüléseit társain megboszulja hazamentatyjának revolvéréért és abból társai felé ölési szándékkal, de szándékot nem előre megfontolva több lövést tett, és Andrei Trajánt karján jelentéktelenül megsebezte.

Az esküdtek határozata alapján Popa György szándékos emberölés kísérlete miatt 10 havi börtönre és 5 évi hivatalvesztésre; Hada Romulus, Száva Angyel, Florescu Florian többek bántalmazásából származott súlyos testi sértés vétsége miatt 2—2 havi fogházra és 20—20 kor. pénzbüntetésre ítéltettek; Andrei Traján pedig, kinek az esküdtek határozata szerint koránál fogva cselekménye bűnösségének felismerésére kellő belátása nem volt — felmentett. Az ítélet jogerős.

1904. okt. 12. és 13.

Szándékos emberölés és súlyos testi sértés büntette miatt vádolt Popa Pál és Popa Miklós elleni ügy.

Elnök: Korbuly Ignác kir. ítélőtábla bíró. Bírák: Dr. Atzél Béla kir. tszéki bíró, Présia Romulus kir. tszéki bíró. Jegyző: Dr. Cserey Mihály kir. tszéki aljegyző.

Esküdtek: Fehér Pál, Tarka Lőrincz, Krisán Miklós, Téglás György, Nagy Lajos, Jónás Mihály, Bágyi Ferencz, Szögyéni Béla, Földesi István, Román Izsák, Gödri János, Derzsi Lőrincz.

Közzváltó: Dr. Kiss Dénes kir. alügyész.

Védő: Dr. Felszeghy Lajos ügyvéd.

Popa Pál vádolt Kornán 1904. évi május 11-én miután atyjával Popa Miklóssal és öccsével Popa Szavival előzetesen összeszólalkozott és összeverekedett a kocsmában, hazament és kaszáát véve állítólag a rétre akart menni kaszálni, de utközben atyja udvarán keresztül menve ott közte és atyja és öccse között újból verekedés támadt, melynek folyamán Popa Pál vádolt öccsét Popa Szavut kaszával úgy fejbe vágta, hogy az meghalt, de ő is atyjától kapott kapavágás következtében fején súlyos sérülést szenvedett.

Vádoltak a cselekmény elkövetését beismerik, de Popa Pál tagadja az ölési szándékot és előadja, hogy teljesen ittas volt.

Az esküdtek Popa Pál ölési szándékát beigazoltak vették, de megállapítottak, hogy az vádoltnak sértett által hozott erős felindulásában keletkezett és az esküdtek verdictje alapján Popa Pál erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés büntette miatt 2 1/2 évi börtönre és 5 évi hivatalvesztésre ítéltetett. Popa Miklós pedig mintán az esküdtek cselekményében jogos védelmet láttak, a súlyos testi sértés büntetésének vádja alól felmentetett. Az ítélet jogerős.

1904. okt. 15. és 16.

Tárgyaltott halált okozott súlyos testi sértés és más büncselekményekkel vádolt Apoleczán Szávu és társa elleni ügy.

Elnök: Bartha Győző kir. tszéki bíró. Bírák: Dr. Atzél Béla kir. tszéki bíró. Présia Romulus kir. tszéki bíró. Jegyző: Kocsis Miklós kir. tszéki aljegyző.

Esküdtek: Kovács Károly, Zeyk Gábor, Szögyény Béla, Gerendi Gusztáv, Fehér Pál, Földesi István, Gödri János, Kádó Miklós, Krisán Miklós, Téglás György, Tarka Lőrincz, Bágyi Ferencz.

Közzváltó: Dr. Ujvárossy Miklós kir. ügyész.

Védők: Reisz Árpád és Teleki Mór ügyvédjelöltek. Apoleczán Szávu és Bánú Miklós vádlottak 1904. évi február 8-án este 6—7 óra tájban Zöldi Lengyel József szolgálatban álló rendőrt oly súlyosan bántalmazták, hogy nevezett a szenvedett sérülések folytán meghalt, majd ezen cselekmény elkövetése után Bánú Illés Hampu János lakásába erőszakkal behatolt.

Vádoltak a cselekményeket a főtárgyalás folyamán tagadták és a vád és védelem meghallgatása után az esküdtek verdictje alapján Apoleczán Szávu halált okozott súlyos testi sértés és hatóság elleni erőszak büntette miatt két évi fegyházra és öt évi hivatalvesztésre,

Banu Illés hatóság elleni erőszak és magánlak sértés büntette miatt másfél évi börtönre és öt évi hivatalvesztésre ítéltetett.

Az ítélet ellen felek semmiségi panaszt jelentettek be.

Nyilttér.

Katonazenével.

Schmidt-lovarda

35 személy. — 20 ló.

Gyulafehérvárt, a fapiacson.

Vizmentesen fedett, elegánsan berendezett, 1200 személyt kényelmesen magába fogadó elsőrangú műlovarda.

Az előadások bármilyen időjárás mellett is megtartatnak.

Hüvös estéken át a lovarda fűtve lesz.

Ma csütörtökön, 1904. október hó 20-án

Megnyitó dísz

ELŐADÁS.

Mindennap gazdag és változatos műsorral.

Katonazenével.

Bővebben a falragaszok.

Sz. 8494—1904. telekkönyvi.

Utóajánlati árverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Csávásy József gyulafehérvári lakos végrehajtónak néhai Szőlősi Róza sz. Fogarasy, illetve Gróf Teleki Sámuel sáromberki lakos végrehajtást szenvedők ellen 801 korona 50 fillér tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a magyarigeni I. R. 145. számú telekjegyzőkönyvben A 4—7. rendszám alatti ingatlanok összesen 910 korona becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok 1904. évi november hó 24-ik napján d. e. 9 órakor Magyarigeni község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fognak adni.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10 %-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban avagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. LX. t. cz. 170. §-értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Gyulafehérvárt, 1904. évi okt. hó 12-ik napján.

A kivonat hitelességét igazolja.

Nagy Kálmán kir. telekkvi kiadó.

Sz. 8579—1904. telekkvi.

Árverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Gyulafehérvári Takarékpénztár Részvénytársaság végrehajtónak Hulea Anna sz. Ávrám Juonné, Hulea Niculae I. Todor, Hulea Jova sz. Ávrám Niculaené, Hulea Niculae I. Todor és Hulea Anna végrehajtást szenvedők ellen 200 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a henningfalvi 612. számú telekjegyzőkönyvben A 4—10 rsz., a 613 sz. tjkvben A 1—11 rsz., a 624. sz. tjkvben A 1. 3—10 rsz., az 573 sz. tjkvben A 2. rsz. alatti ingatlanok összesen 2222 korona becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok 1904. évi november hó 22-én d. e. 9 órakor Henningfalva község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. LX. t. cz. 170. §. értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága.

Gyulafehérvárt, 1904. évi október hó 12-én.

A kivonat hitelességét igazolja.

Nagy Kálmán kir. telekkvi kiadó.

Sz. 6516—1904. bánya.

Hirdetmény.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint bányabíró-ság közlésezi, hogy Dr. Ürmösy Károly ügyvéd által képviselt id. Misky János abrudfalvi lakos végrehajtást vezetőnek a Szlanizsai Hungária bányatársulat végrehajtást szenvedő elleni ügyében 100 kor. és járuléka iránt az árverést elrendelte.

Az árverési feltételek következők:
I. Árverés tárgyát képezi:
A Sztanizsai Hungária bányatársulat ezen, ennek a bányakönyv VIII. kötete II. rész 647 lapján bejegyzett „Gyula” és „Adél” védnevű bányatelkeire és ezeknek összes tartozékaira 2200 korona becsértékben.
II. Az árverés első határidejéül **1904. évi november hó 17. napja**; második határidőül **1904. évi december hó 19-ik** napja mindenkor d. e. 10 órája tüzetik ki Sztanizsa községben a község házába s az első határnapon az irt ingatlanok csak a becsáron vagy azon felül, a második határnapon azon a alól is legtöbbet ígérőnek fognak eladatni.
III. Kikiáltási ár a bíróilag megállapított 2200 kor. becsár.
IV. Az árverezni kívánók végrehajtható kivételével kötelesek a becsár 10⁰/_o-át vagyis 220 koronát készpénzben vagy óvadék képes értékpapirokban bánatpénzül a kiküldött árverező biztos kezéhez letenni, vagy annak bírói letélbe történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismervényt átszolgáltatni, mert különben árverezésre bocsátatni nem fognak.
A bánatpénz a vételár utolsó részletébe fog beszámíttatni.
V. A legtöbbet ígérő árverező bánatpénze visszatartatik, a többi árverező bánatpénze pedig az árverés befejezésével visszaadatik.
VI. A vételár két egyenlő részletben fizetendő le a gyulafehérvári kir. adóhivatalhoz, és pedig az első részlet 30 nap alatt, a második részlet 45 nap alatt az árverés határnapjától számítva, s a vételár részletei után vevő 5⁰/_o-os kamatot köteles fizetni.
VII. A tulajdonjog a legtöbbet ígérő árverező javára csak a vételár teljes lefizetése esetén fog bekebelezetni s ugyanakkor fognak az elárverezett bányatelkek vevőnek tetteleges birtokába átadatni.
VIII. Az árverési vevő, a mennyiben az árverés tárgyát képező bányatelkek haszonbérbe lennének kiadva, jogosult ezen haszonbéri viszonyt az osztr. polg. törvkv. 1121. §-a alapján felmondani és ez uton megszüntetni.
IX. Ha a vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenne, az általa megvásárolt ingatlan egyetlen határidő kitűzése mellett a becsáron alól is újabb árverés útján a legtöbbet ígérőnek a vevő veszélyére és költségére el fog adatni, felelős lévén az általa ígért árért és minden kárért, a többletre pedig igényt nem tarthat.
X. A vásár után kirovandó illetékek, továbbá a tulajdonjog bekebelezése napjától az esedékes adókat vásárló fizeti.
XI. Az árverési feltételek ezen bíróság irattárában a hivatalos órák alatt megtekinthetők; a jelzálogos hitelezőkről pedig ezen bíróság tkvi hatóságánál szerezhető felvilágosítás.
XII. Az árverés Korna község előljárósága irodájában fog megtartani.
XIII. Felhivatnak mindazon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen bíróság székhelyén vagy ennek közelében laknak, hogy jogaiknak a vételár felosztása alkalmával megóvása végett ezen bíróság székhelyén megbízottat rendeljenek, s az átadás előtt azoknak nevét és lakását bejelentsek, mivel ellenesetben azok részére, kik ezen bejelentést elmulasztják, az ő veszélyökre és költségükre hivatalból fog képviselő nevezetűni, kinek kezeihez a további kézbesítések eszközöltetni fognak.
XIV. Felhivatnak mindazon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen bíróság székhelyén vagy ennek közelében laknak, hogy jogaiknak a vételár felosztása alkalmával megóvása végett ezen bíróság székhelyén megbízottat rendeljenek, s az átadás előtt azoknak nevét és lakását bejelentsek, mivel ellenesetben azok részére, kik ezen bejelentést elmulasztják, az ő veszélyökre és költségükre hivatalból fog képviselő nevezetűni, kinek kezeihez a további kézbesítések eszközöltetni fognak.
A gyulafehérvári kir. törvényszék mint bányabírósnak 1904. szeptember 5-én tartott üléséből.
Dr. Ferencz Jakab *Nemes Sámuel*
jegyző. elnök.

Hirdetmény.

A gyulafehérvári e. f. kir. törvényszék mint bányabírósnak közlése, hogy Dr. Ürmösy Károly ügyvéd által képviselt Kagerbauer Róza abrudbányai lakos végrehajtást vezetőnek a kiskirnik-lőcsei Szent János bányatársulat végrehajtást szenvedő elleni ügyében 2000 kor. és járulékai iránt az árverést elrendelte.
Az árverési feltételek következők:
I. Árverési tárgyát képezi:
A kiskirnik lőcsei Szent János bányatársulat ellen ennek a bányakönyv IV. kötete I. rész 173. és 177. lapján bejegyzett Lőcsei Szent János, Lőcsei Tömzsök, Thadeus Tömzsök, Sutoi Véna, Tyinga Véna és Magyar Véna védnevű bányatelkeire és ezeknek összes tartozékaira 700 korona becsértékben.
II. Az árverés első határidejéül **1904. évi november hó 17. napja**; második határidőül **1904. évi december hó 19. napja** mindenkor d. e. 10 órája tüzetik ki Korna községben a község házába s az első határnapon az irt ingatlanok csak a becsáron vagy azon felül, a második határnapon azon alól is a legtöbbet ígérőnek fognak eladatni.
III. Kikiáltási ár a bíróilag megállapított 700 korona becsár.
IV. Az árverezni kívánók végrehajtható kivételével kötelesek a becsár 10⁰/_o-át vagyis 70 koronát készpénzben vagy óvadék képes értékpapirokban bánatpénzül a

a kiküldött árverező biztos kezéhez letenni vagy annak bírói letélben történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismervényt átszolgáltatni, mert különben árverésre bocsátatni nem fognak.
A bánatpénz a vételár utolsó részletében fog beszámíttatni.
V. A legtöbbet ígérő árverező bánatpénze visszatartatik, a többi árverező bánatpénze pedig az árverés befejezésével visszaadatik.
VI. A vételár két egyenlő részletben fizetendő le a gyulafehérvári kir. adóhivatalhoz, és pedig az első részlet 30 nap alatt, a második részlet 45 nap alatt az árverés határnapjától számítva, s a vételár részletei után vevő 5⁰/_o-os kamatot köteles fizetni.
VII. A tulajdonjog a legtöbbet ígérő árverező javára csak a vételár teljes lefizetése esetén fog bekebelezetni s ugyanakkor fognak az elárverezett bányatelkek vevőnek tetteleges birtokába átadatni.
VIII. Az árverési vevő, a mennyiben az árverés tárgyát képező bányatelkek haszonbérbe lennének kiadva, jogosult ezen haszonbéri viszonyt az osztr. polg. törvkv. 1121. §-a alapján felmondani és ez uton megszüntetni.
IX. Ha a vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenne, az általa megvásárolt ingatlan egyetlen határidő kitűzése mellett a becsáron alól is újabb árverés útján a legtöbbet ígérőnek a vevő veszélyére és költségére el fog adatni, felelős lévén az általa ígért árért és minden kárért, a többletre pedig igényt nem tarthat.
X. A vásár után kirovandó illetékek, továbbá a tulajdonjog bekebelezése napjától az esedékes adókat vásárló fizeti.
XI. Az árverési feltételek ezen bíróság irattárában a hivatalos órák alatt megtekinthetők, a jelzálogos hitelezőkről pedig ezen bíróság tkvi hatóságánál szerezhető felvilágosítás.
XII. Az árverés Korna község előljárósága irodájában fog megtartani.
XIII. Felhivatnak mindazon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen bíróság székhelyén vagy ennek közelében laknak, hogy jogaiknak a vételár felosztása alkalmával megóvása végett ezen bíróság székhelyén megbízottat rendeljenek, s az eladás előtt azoknak nevét és lakását bejelentsek, mivel ellenesetben azok részére kik ezen bejelentést elmulasztják, az ő veszélyökre és költségükre hivatalból fog képviselő nevezetűni, kinek kezeihez a további kézbesítések eszközöltetni fognak.
XIV. Felhivatnak mindazon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen bíróság székhelyén vagy ennek közelében laknak, hogy jogaiknak a vételár felosztása alkalmával megóvása végett ezen bíróság székhelyén megbízottat rendeljenek, s az eladás előtt azoknak nevét és lakását bejelentsek, mivel ellenesetben azok részére kik ezen bejelentést elmulasztják, az ő veszélyökre és költségükre hivatalból fog képviselő nevezetűni, kinek kezeihez a további kézbesítések eszközöltetni fognak.
A gyulafehérvári kir. törvényszék bányabírósnak, 1904. szeptember 5. napján tartott üléséből.
Dr. Ferencz Jakab *Nemes Sámuel*
jegyző. elnök.

Sz. 8530—1904. t. k. k.

Hirdetmény.

Oláh-Dálya község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezennel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889 : XXXVIII. és az 1891. XVI. t. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.
Ez azzal a felhívással tétetik közzé :
1-ör, hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. cz. 15. és 17. §§-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t. cikk 5. és 6. §§-aiban és az 1891. XVI. t. cz. 15. §. a) pont-

jában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t. cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t. cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t. cz. 22. §. alapján történt törlések érvénytelenségét kimondhatják, e végből törlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis **1905 évi prilis 15-ik napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgálhat ;
2-or, hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t. cz. 16. és 18. §§-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-oknak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással elni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis : **1905. évi április 15-ik napjáig bezárólag** a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog ;
3-or, hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t. cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányba sértve vélik — ide értve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXVIII. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1905. évi április 15-ik napjáig bezárólag** nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésekől származó bármennemű igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján, és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.
Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmintegyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságtól.
Gyulafehérvárt, 1904. okt. 1-én.

Présia Romulus,
kir. törvényszéki bír.

Amerikába.

Indulás Havreből minden szombaton.

Menetjegyek a francia vonat által. Jó és gyors szállítás, kitűnő ellátás borral és likörrel. Amerikai vasutijegyek minden irányban és állomásra eredeti árakban. Bővebb felvilágosítást bérmentve és ingyen küld

Französische Linie

Bécs, IV., Weyringergasse 8.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“ GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztillái csakhamar meggyógyított!

Kapható Gyulafehérvárt: **Fröhlich Gyula, Nagy Endre, Storfer Leó** gyógyszerertárakban.
Nagy-Enyeden: **Kovács U. József, Papp János** gyógyszerertárakban.

Kiváló szerencse Töröknél.

Felülmulhatlanul

kedvez főárudánknak a szerencse. Rövid idő alatt
17 millió korona nyereménynél többet fizettünk
nagyrabecsült vevőinknek, köztük

a legnagyobb nyereményeket.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 15. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatti.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000,
1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à
80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000,
1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000,
8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb;
összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000
korona összegben.

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt. —.75 vagy kor. 1.50; $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy kor. 3.—
 $\frac{1}{2}$ " " " 3.— " " 6.—; $\frac{1}{1}$ " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. évi október hó 24-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS T^{SA}
BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körút 46/a. I. fiók: Váci-körút 4/a.

II. fiók: Muzeumkörút 11/a. III. fiók: Erzsébet-körút 54/a.

Rendelőlevél levágandó. TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben { utánvételezni kérem
postautalvánnyal küldöm
mellékelem banjegyekben (bélyegeken.) } A nem tetsző törölendő.

Pontos cím:

BRÁZAY-FÉLE
SÓSBORSZESZ

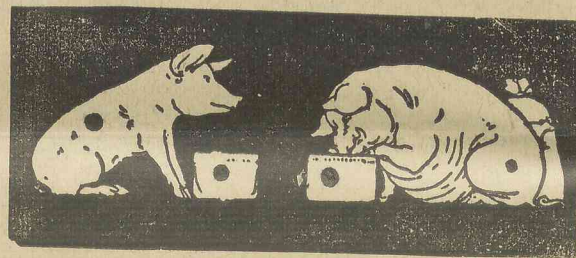
Ha étkezés után Brázay-féle sósborszeszszel — vízzel keverve — öblögeti a száját, úgy fogai, a száj és íny tiszták maradnak s megvédetnek a romlástól.

50 mm. jó minőségű réti széna
és 25 mm. sarjuszéna

ELADÓ

Ajtay Bálint birtokosnál
Magyar-Igenben.

Gazdák figyelmébe!

Manhattan nélkül.

Manhattan porral.

Aki sertéseit gyorsabban akarja felhizlalni, aki tehenitől és kecskétől több és jobbminőségű tejet akar, aki erős igavonó barmokat és tüzes lovakat akar, egyszóval aki jövedelmezőbb állattenyésztést akar, az használjon

MANHATTAN

tápot. Használatának költsége igen csekély és dusan megtérül, 100 kg. 50 kor., 50 kg. 26 kor. Egy 5 kilós próbaküldeményt 5 kor.-ért küldünk postán bérmentve utánvétellel, hogy a legkisebb gazda is meggyőződhessen a Manhattan por bámulatos hatásáról.

Központi főraktár: Manhattan Electrophor Vállalat
Budapest, VIII., Aggteleki-utca 15/-a.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RÉTHY-féle

pemetefű czukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

Egy doboz ára 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Háromszori bekenésre

megszabadul kellemetlen lábizzadásától. Egy korona beküldése ellenében (tíz levéljegy) bérmentve küldi Riesz gyógyszerész, HALAS.

Olcsó cseh
ÁGYTOLLAK

5 kiló új fosztott K. 9-60, jobb-fajta 12 kor., fehér párnapuha fosztott 18 kor.-tól egészen 24 kor.-ig, tiszta hófehér 30 kor.-tól egészen 36 kor.-ig. Beküldés utánvétellel díjmentesen. Becserelés vagy visszavétel a postadíj megtérítése mellett megengedhető.

Benedikt Sachs, Lobes 257.

Pilsen, Csehország.